7. IV. 1929 r.

WIADOMOŚCI MYSŁOWICKIE

DODATEK PARAFJALNY DO „GOŚCIA NIEDZIELNEGO“.

Kalendarz.

Kwiecień.

7. **Niedziela Biała.** Donata i Rufina
8. Poniedziałek. Zwiastowanie N. Marji P., święto w tym roku przeniesione z dnia 25 marca.
9. Wtorek. Ferja. Kasyldy.
10. Środa. Ferja Ezechiela pror.
11. Czwartek. Św. Leona, papieża.
12. Piątek. Ferja. Konstancji.
13. Sobota. Św. Hermenegildy.
14. **Niedziela II.** po Wielkanocy.

Porządek nabożeństw.

7. Niedziela Biała:

o godz. 6 z róży Stolecki, Kocur, Gawlik i Dudziak za nasze duchowieństwo. Pieśni: „Otrzyjcie już łzy płaczące“ i „Witaj królewnico“.

o godz. 8 za zmarłych z rodz. Strzoda i Olszowka, Pieśni: „Alleluja“, „Żyw już jest“ i „Niechaj serce Jezusowe“.

o godz. 9 zum hl. Herzen Jesu von der deutschen Ehrenwache. Aussetzung.

o godz. 1/2 11 z okazji 10 letniego istnienia Kat. Tow. Polek Słupna i Brzęczkowice z asystą. Pieśni: „Weselmy się chrześcijanie“ i „Twemu Sercu cześć składamy“.

o godz. 1 1/2 pogrzeb śp. Fryderyka Meisela.

8. Poniedziałek:

o godz. 6 za † Jana Gwóździa, Wojciecha Szafarczyka † syna i Pawła Siwek. Salve.

o godz. 6 3/4 za † Franciszka, Teofila, Karola, Gertrudę i Alfreda Ulfig z konduktem.

o godz. 7 1/2 msza św. pogrzebowa za † Fr. Meisel.

9. Wtorek:

o godz. 6 za † Annę Kalus i siostrę Helenę Kalus z kond.

o godz. 6 3/4 za nowożeńców Michalik-Cichy.

o godz. 10 1/2 za nowożeńców Urbańczyk-Cichy. (rzym. ślub).

10. Środa:

o godz. 6 za † Piotra Bitniok i Annę żonę jego, z kond.

o godz. 6 3/4 für † Hedw. Schablitzki, Jahrest, mit Kond.

o godz. 7 1/2 za † Rozalję Benedykt i †† pokr. z obu stron z kond.

11. Czwartek:

o godz. 6 za † Jana Chmura, Jana Czempla i Marjannę Rupała z kond.

o godz. 7 1/2 zur göttl. Vorsehung für Fam. Dr. Gatzek,

o godz. 6 3/4 w starym kościele za chorą osobę.

12. Piątek:

o godz. 6 za †† ojców Szostek i Moll z kond.

o godz. 6 3/4 za † Franciszka Skulik i Franciszka syna z kond.

o godz. 7 1/2 fürs Jahrkind Rupprecht Scheffczyk.

13. Sobota:

o godz. 6 za † Błażeja Majer z kond.

o godz. 6 3/4 za † Stanisław Łysy, Marjannę żonę i † syna z kond.

o godz. 7 1/2 w kościele św. Kzyża na podz. za odebrane łaski za rodz. Barczyk z lit.

14. II. niedziela po Wielk.:

o godz. 6 od III. zakonu św. Franciszka z okazji jub. Miskała. Pieśni: „Złóżcie troski“ i „Wysławiajmy Chrystusa Pana“.

o godz. 8 na int. Tow. św. Wincentego á Paulo. Pieśni: „Wesoły nam dzień dziś nastał“ i „Raduj się nieba Królowa“.

o godz. 9 auf die Int. des Kath Frauenbundes.

o godz. 1/2 11 do św. Tereni na podz. za zdrowie. (Moj.) Pieśni: „Zwycięzca śmierci“.

Pogrzeby.

W ostatnich dziesięciu dniach zmarli:

Piotr Olej, robotnik licz. 21 lat. Łucja Jałowiecka z domu Kuczka, żona górnika Jana Jałowieckiego. Marja Nocoń, z domu Stolecka, żona emeryt. kol. Wojciecha Noconia. Marja Sokołowska, panna z Brzęczkowic. Jakób Miemczyk, stolarz. Bronisława Aksamit, córka górnika Jana Aksamita. Wojciech Rembalski, inwalida licz. 83 lat. Henryk Szupka, syn górnika Augustyna Szupki. Gertruda Herold, z domu Adamczyk, żona maszynisty Ryszarda Herolda. Marja Rotkegel, z domu Habryka, żona kolejarza Jana Rotkegla razem z nowonarodzonem dzieckiem. Rozalja Tinalt, córka górnika Kazimierza Tinalta.

Śluby.

Dnia 1-go kwietnia zawarł związek małżeński p. profesor Wojciech Matoga z Mysłowic z panną Heleną Hirkawską z Mysłowic.

Dnia 4-go kwietnia leśniczy p. Artur Freyer, wdowiec ze Śliwic z panną Walerją Szewczykówną z Mysłowic.

Nauka przedślubna odbędzie się w niedzielę, 7. bm.: o godz. 12-ej, po sumie, polska; o godz. 3-ej niemiecka.

Chorych, kaleków i starców będą odwiedzać księża celem udzielenia Sakramentów św. wielkanocnych w poniedziałek 8. bm. od godz. 8-ej w mieście, w wtorek 9. bm. od godz. 8-ej poza miastem. Uproszą się rodziny o zgłoszenie chorych w sakrystji lub kancelarji.

Tow. św. Wincentego a Paulo zaprasza swoich biednych do generalnej Komunji św. na niedzielę, 14 bm., o godz. 8 (msza szkolna).

Arcybractwo Straży Honorowej Serca P. Jezusa. W niedzielę, dnia 7 kwietnia po nieszporach, zgromadzenie w starym kościele.

Tow. Młodzieży męskiej urządza w niedzielę, dnia 7. bm., o godz. 4 popoł. wieczorek rodzicielski połączony z zabawą w Kat. Domu Ludowym.

Arcybractwo Straży Honorowej Serca P. Jezusa. W niedzielę, dnia 14 kwietnia odbędzie się w Katol. Domu Ludowym przedstawienie teatralne sztuki „Święta Małgorzata". Początek dla dzieci o godz. 2 popoł.; dla dorosłych o godz. 6.30.

Tow. Młodzieży męskiej (oddz. młodszy). W niedzielę, dnia 14. bm. o godz. 4 odbędzie się w salce Kat. Domu Ludowego zebranie plenarne.

Stowarzyszenie Młodzieży żeńskiej. W niedzielę, dnia 14. bm. o godz. 5 popoł. odbędzie się zebranie.

Tow. św. Jadwigi. W niedzielę, dnia 7 bm. o godz. 4 popoł. odbędzie się zebranie w Katol. Domu Ludowym.

Wydawca: Kat. Urząd Parafjalny w Mysłowicach. — Odpowiada: Piotr Mądry. Mysłowice. Tłoczono w drukarni „Sztuka" w Mysłowicach, ul. Powstańców 7.

Historja kościoła Najświętszej Marji Panny w Mysłowicach.

Napisał Ks. Jan Kudera, dziekan proboszcz w Brzezince.

Pierwszym kościołem w Mysłowicach był kościół sw. Krzyża. Że do kościoła tego było przywiązane duszpasterstwo, a więc że kościół ten był parafjalnym w znaczeniu ówczesnem, nie powinno ulegać żadnej wątpliwości. Wynika to już z tego, że tu był pierwszy cmentarz, starszy od cmentarza koło kościoła N. M. Panny, i że jeszcze w XVIII i XIX wieku przy tymże kościółku grzebano umarłych, ilekolwiek razy zachodziła potrzeba do tego z powodu zapełnienia cmentarza przy kościele N. Marji P. i nieistnienia jeszcze cmentarza przy ulicy Mikołowskiej. Daje też do myślenia to, iż kościółek ten w metrykach kościelnych nazywano „ecclesia filialis", co w dawniejszych czasach przy wielu kościołach pierwotnie macierzystych a zdegradowanych do niesamodzielnych oznaczało to samo, co „mater adjuncta". Że kościół ten zresztą do roku 1807 drewniany — mógł być parafjalnym, wynika też stąd, że niektórzy historycy twierdzą, iż organizacja parafjalna w Polsce na końcu XII wieku już była dokonaną*).

Gdy po najazdach tatarskich i po dotkliwem spustoszeniu kraju zaczęła się nowa kolonizacja na nowem prawie, punkt ciężkości nowej osady przesunął się na pewną odległość od „Pana", aby tem oznaczyć jakoweś usamodzielnienie i niezależność od niego Ośrodkiem miejscowości teraz stał się rynek, a obok niego budowano kościół, mieszkanie dla plebana i szkołę. Prawdopodobnie też pierwszy nam znany proboszcz Mysłowic, wspomniany w r. 1326 Mathias plebanus deMysłowice**), był już proboszczem kościoła stojącego obok rynku. tj. kościoła N. M. P., a kościół ten niewątpliwie był murowany. Albowiem według zachowanych nam spisów Świętopietrza z lat 1326-1350 parafja tutejsza płaciła największą daninę, większą od Bytomia*). A zatem skoro Bytom miał kościół murowany, to też niezawodnie w Mysłowicach nie lichszych od Bytomia musiał być kościół murowany. Jeżeli więc Konstanty Prus w artykule zamieszczonym w „Gościu Niedzielnym" (lipiec 1927) p. t. „Z przeszłości Mysłowic" twierdzi, że kościół ten był drewniany, to temu śmiało zaprzeczyć możemy i musimy, zwłaszcza, że mamy takiego świadka jak Jan Długosz. Albowiem Jan Długosz wyraźnie pisze w swem dziele „Liber beneficiorum"**), że kościół w Mysłowicach pod wezwaniem Najświętszej Marji Panny jest murowany.

Z jakiego materjału i w jakim stylu kościół ten był budowany? I na to odpowiedź nie trudna. Długosz (1415—1480) bowiem powiada tak: „Oppidum (Mysłowice) habens in se parochialem ecclesiam muratam lapide Sanctae Mariae Nativitati dicatam". „Murata lapide" znaczy, że był budowany z kamienia w przeciwieństwie do „muro fabricata", co oznacza, że jest budowany z cegły jak np. w Bytomiu. Kamień zaś z którego mógł być jedynie kościół budowany, był piaskowiec, którego w tutejszej okolicy było i jest poddostatkiem. Co się zaś tyczy stylu, to w moich „Beiträge zur Geschichte der Stadt Myslowitz" wykazałem, że romański styl w Mysłowicach wcale nie był używany. W XIII albo XIV wieku, w którym to czasie kościół mysłowicki budowano, jedynie miarodajnym był styl gotycki. A więc też pierwszy kościół N. M. Panny w Mysłowicach był budowany w gotyckim stylu, bo w owych czasach ściśle się trzymano powszechnie przyjętego stylu i wogóle stylów nie mieszano. Na poparcie powyższego twierdzenia mamy poprostu żywy dowód. (C. d. n.)

*) Kujot, Dzieje Prus Królewskich, Toruń 1913 str. 367. Schulte, w Handbuch des Bistums Breslau 1912 IX.

**) Vetera Monumenta Poloniae ed. Theiner Romae 1860 str. I. 247.

*) Knosała, Parafja Radzionkowska, Katowice 1926 str. 17.

**) Cracoviae 1863 t. II 303.